

POSUDEK
oponenta bakalářské práce

Jméno studenta:	Iveta Nykodýmová
Fakulta:	Evangelická teologická fakulta UK
Název bakalářské práce:	Příchod nové spirituality. Hinduismus a duchovní mistři v Čechách
Rok:	2006
Oponent:	PhDr. Zdeněk Vojtíšek

Téma, cíl a stavba práce

Bakalářská práce studentky Ivety Nykodýmové je sondou do oblasti tzv. nové religiozity. Její cíl není formulován zcela zřetelně, ale studentce patrně jde o představení spirituality, inspirované indickou tradicí, a to na konkrétních příkladech tří nových náboženských hnutí – hnutí Hare Kršna, Jógy v denním životě a hnutí následovníků Šrí Devraha Báby. Na otázky, které autorka v úvodu formulovala (zhruba řečeno: co vede dnešního člověka k zájmu o náboženství Východu), snad může být naznačena odpověď v rozhovorech se stoupenci Jógy v denním životě (jsou uvedeny v příloze), jinak ale na ně bakalářská práce přímo neodpovídá.

Také stavba práce sleduje spíše logiku představení tří nových náboženských hnutí než na hledání výslovné odpovědi na své otázky. Autorka začíná několika základními informacemi o hinduismu, pak se soustředí na otázku duchovního mistrovství a jógické praxe a další tři kapitoly jsou už věnovány oněm třem hnutím. V popisu těchto hnutí je tak zřetelné těžiště bakalářské práce.

Věcný obsah a přínos

Výstavba diplomové práce má svou logiku, ale snaha pojednat ve 2. části stručně, ale souhrnně o tak širokém tématu, jakým je náboženství na Indickém poloostrově (hinduismus) byla asi už předem odsouzena k nezdaru. Autorka na tak omezené ploše vybrala pouze některé jevy a ty pak představila prostřednictvím kompilace děl různých autorů. I nejdelší z těchto pojednání (o mistrech a o józe) tak působí poněkud nesourodým dojmem a obsahují řadu diskutabilních formulací. Dokládá to například skutečnost, že v kapitole o mistrech autorka pravděpodobně zcela výhradně používala knihu Juliána Johnsona (na str. 18-24). Ten se ovšem spíše než hinduismem zabýval příbuzným sikhismem, konkrétně jeho tradicí rádhasvámí. Ačkoli tradice rádhasvámí patří stejně jako čaitanjojská tradice hnutí Hare Kršna k bhaktické zbožnosti, rozdílly jsou zcela zásadní a způsobují nepřesnosti ve formulacích a pojmové zmatky. Zdá se, že daleko užitečnější by bylo, kdyby si autorka pro svou sondu vybrala tři lépe srovnatelná hnutí, např. bhaktická, jógická apod. Kapitola, která by pak sloužila jako úvod k těmto hnutím, by pak mohla důkladněji a promyšleněji pojednat pouze na ty aspekty indického náboženství, které by byly vzhledem k takto vybraným hnutím důležité.

Informace o třech vybraných hnutích nejsou nové, jsou pouhým převyprávěním v češtině snadno dostupných popisů. Výrazně nejdelší kapitola o hnutí Hare Kršna obsahuje informace z knihy Miloše Mrázka (některých místech dokonce nepřesně převzatých, autorka hovoří např. o Městečku u Brna, nikoli správně u Benešova, apod.). Informace v kapitolách o Józe v denním životě a o hnutí Šrí Devraha Báby jsou snadno dostupné na Internetu. V případě druhého hnutí autorka dokonce téměř doslova opisuje článek z Internetu a navíc ho neuvádí ani jako svůj zdroj. Přínosem bakalářské práce je tak – podle mého mínění – pouze rozhovor s Petrem Dudou a osobní (snad autorčiny) postřehy z návštěvy ve Střílkách (použité v 7. ka-

pitole a v příloze č. 3) a z působení české skupiny oddaných Šrí Devraha Bábovi (v 8. kapitole).

Forma práce

Rozsah bakalářské práce je vyhovující, použitá literatura mohla být vybrána pečlivěji, ale vcelku je dostatečná, práce má anglické resumé a její čtivost zvyšují přílohy. Zásadní nedostatek se ovšem týká odkazů na autorčiny zdroje. Autorka na ně odkazuje velmi řídko, většinou až na konci dlouhého oddílu, který pomocí tohoto zdroje převyprávěla. Stránkové číslice u těchto odkazů tak často nemohou mnoho vypovídat. Některé zdroje – například již zmíněný článek na Internetu – uvedeny vůbec nejsou, což je vážné porušení akademických zvyklostí.

Diplomová práce má odpovídající grafickou úpravu, ale text není stylisticky zcela hladký – obsahuje různá vyšínutí z vazeb a další porušení větné stavby.

Hodnocení

Studentka Iveta Nikodýmová ve své bakalářské práci prokázala, že má o zvolené téma zájem a na několika místech se jí podařilo předat své zajímavé osobní zkušenosti. To se však zdá být pro zdařilou bakalářskou práci málo. Je škoda, že téma své práce, její cíl a např. i výběr literatury (třeba ve zmíněném případě Juliana Johnsona) lépe nepromyslela. Autorka se také – podle mého názoru - měla více soustředit na zásady práce s literaturou; zdá se, že v této oblasti má jen velmi málo zkušeností. Obávám se tedy, že navzdory jejímu zájmu, který je jistě sympatický, nemůže být bakalářská práce studentky Ivety Nykodýmové hodnocena lepším stupněm než „uspokojivě“ (D).

Při obhajobě by se studentka mohla vrátit k otázkám, které v Úvodu položila, a pokusit se jasně formulovat, co atraktivního dnešní člověk může shledat na hnutí Hare Kršna, na hnutí Jógy v denním životě a hnutí následovníků Šrí Devraha Bábů. Dále by mohla uvést, čím podle jejího názoru může indická spiritualita obohatit celou českou společnost, nejen velmi omezený počet výslovných stoupenců jednotlivých hnutí.

Zdeněk Vojtíšek